

علوم و فنون ادبی ۲

۱- چند مورد از موارد زیر از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است؟

- (الف) شادی‌گرایی (ب) ستایش عشق (پ) ذهن‌گرایی با توجه به دنیای درون
(ت) باور به اختیار و اراده (ث) زمینی بودن معشوق (ج) بازتاب بیش‌تر علوم در شعر
(۱) سه (۲) دو (۳) چهار (۴) پنج

۲- نام صاحب چند اثر مقابل آن نادرست آمده است؟

- «عشاق‌نامه (عراقی) - تاریخ جهانگشا (خواجه رشیدالدین فضل‌الله) - جمشید و خورشید (سلمان ساوجی) - اخلاق‌الاشراف (عبید زاکانی) - رساله دلگشا (عطاملک جوینی) - تحفة الاحرار (جامی) - تذکرة الاولیا (عطار) - حبیب‌السیر (ابن‌یمین)»
(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۳- عبارتهای زیر به ترتیب معرف کدام شاعران هستند؟

(الف) معروف‌ترین شاعر سبک هندی و از پرکارترین شاعران فارسی زبان است و بسیاری از تک‌بیت‌هایش به صورت ضرب‌المثل رواج یافته است.
(ب) از شاعران سبک هندی که سبک شعرش حدّ واسط سبک دوره عراقی و دوره هندی است و واقع‌گرایی شاخصه اصلی آن است.

- (۱) صائب - وحشی بافقی (۲) صائب - محتشم کاشانی
(۳) بابافغانی شیرازی - بیدل دهلوی (۴) بیدل دهلوی - وحشی بافقی
۴- ابیات کدام گزینه یادآور نام آثاری در دوره هندی است که دیباچه آن‌ها به نثر مصنوع نوشته شده است؟

- (الف) جز به صورت عیار دانش را / ناقدان بصیر نتوان یافت
(ب) شرف‌نامه را فرخ آوازه کرد / حدیث کهن را بدو تازه کرد
(ج) شراب هست و طرب هست و روی نیکو / بدین سه چیز جهان جای عشرت و لعبت
(د) من ز مسجد به خرابات نه خود افتادم / اینم از عهد ازل حاصل فرجام افتاد
(۱) ب - ج (۲) د - ج (۳) الف - ب (۴) الف - د

۵- ویژگی‌های ادبی سبک هندی در همه ابیات مشهود است؛ به جز:

- (۱) گر عشقم آشکار شد انکار من مکن / کآتش به پنبه کس نتواند نهان کند
(۲) از بس که گرفتار به خون خوردن خویشم / انگشت ندامت نتوانم به دهان برد
(۳) نیست ممکن عشق را در سینه پنهان داشتن / قرب این آینه طوطی می‌کند زنگار را
(۴) صبح از جان‌های روشن یاد می‌آرد مرا / شام از تاریکی تن یاد می‌آید مرا
۶- در قرن دهم، چه کسی کتاب کلیده و دمنه را به زبان ساده فارسی بازنویسی کرد و آن را چه نامید؟

- (۱) ظهیرالدین بابر، بابرنامه (۲) فیض کاشانی، انوار سهیلی
(۳) ملاحسین واعظ کاشفی، انوار سهیلی (۴) ملاحسین واعظ کاشفی، محاکمة اللغتين

۷- نویسنده و موضوع کدام آثار هر دو «درست» است؟

- (۱) جامع عباسی: شیخ بهایی - فقه، تاریخ گزیده: حمدالله مستوفی - تاریخ ایران تا سال ۸۳۰ هـ - ق
(۲) عین‌الحیات: حسین واعظ کاشفی - زندگی‌نامه، تذکرة دولتشاه: دولتشاه سمرقندی - شرح احوال شاعران
(۳) مجالس المؤمنین: قاضی نورالله شوشتری - عرفان، المعجم فی معاییر اشعار العجم: نجم‌الدین رازی - عروض و بدیع
(۴) عالم‌آرای عباسی: اسکندربیک ترکمان - تاریخ، نفحات‌الانس: جامی - بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان

۸- به ترتیب چند واژه مطابق وزن واژه‌های «فعلون - مفاعیلن - فاعلاتن» هستند؟

- «کیوتر - می‌نوشتم - دماوند - نمی‌دانم - دری بگشا - بامدادی - کجایی»
(۱) دو - یک - چهار (۲) سه - یک - چهار (۳) سه - دو - دو (۴) دو - سه - دو

۹- وزن کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) بسیار گنه کردیم آن بود قضای تو / شاید که به ما بخشی از روی کرم آن‌ها
(۲) دائم گل این بستان شاداب نمی‌ماند / دریا بضعیفان را در وقت توانایی
(۳) هر نفس آواز عشق می‌رسد از چپ و راست / ما به فلک می‌رویم عزم تماشا که راست
(۴) غمناک نباید بود از طعن حسود ای دل / شاید که چو وایینی خیر تو در این باشد

۱۰- کدام گزینه‌ها دارای وزنی دوری (دولختی) هستند؟

(ب) اشک سحر زداید از لوح دل سیاهی
(ت) بی‌مهر رخت روز مرا نور نمانده است

(الف) ای مست شب رو کیستی؟ آیا مه من نیستی

(پ) جان ریخته شد با تو، آمیخته شد با تو

(ث) کیست که پیغام من به شهر شروان برد

(۴) الف، ت، ث

(۳) ب، پ، ث

(۱) الف، ب، پ

(۲) ب، پ، ت

۱۱- تعداد پایه‌های آوایی کدام مصراع متفاوت است؟

(۱) یار مرا غار مرا عشق جگر خوار مرا

(۳) ز کوی یار می‌آید نسیم باد نوروزی

(۲) خدایا تو دانی که بر ما چه آمد

(۴) دلم را داغ عشقی بر جبین نه

۱۲- وزن عروضی سروده زیر کدام است؟

«آسمان صاف و شب آرام / بخت خندان و زمان رام»

(۱) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن

(۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعل

(۲) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

(۴) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

۱۳- آرایه‌های «تشخیص و کنایه»، در همه گزینه‌ها وجود دارد، به‌جز:

(۱) دلا! معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد

(۲) ندارم دستت از دامن، مگر در خاک و آن دم هم / که بر خاکم روان گردی، بگیرد دامنم گردهم

(۳) مکن تکلیف همراهی مرا ای سیل پا در گل / که دست از جان خود شستن به دریا می‌برد ما را

(۴) من ز چشم مست ساقی در خمارم روز و شب / مستی این می‌مرا بس، می‌نمی‌خواهم دگر

۱۴- آرایه‌های مقابل کدام گزینه نادرست است؟

(۱) گر تمنای تو از خاطر ناشاد رود / داغ عشق تو گلی نیست که از یاد رود (تشبیه گسترده)

(۲) نرود حسرت آن چاه زنخدا از دل / تشنه را آب محال است که از یاد رود (تشبیه فشرده)

(۳) نتوان از سر او برد هوای شیرین / لشگر خسرو اگر بر سر فرهاد رود (مجاز)

(۴) کاش چون شمع همه سر شود اعضای کلیم / تا سراسر به ره عشق تو بر باد رود (تشبیه گسترده)

۱۵- در کدام گزینه، واژه مشخص شده استعاره نیست؟

(۱) به خون خود آغشته و رفته‌اند / چه گل‌های رنگین به جویبارها

(۲) ز منجینق فلک سنگ فتنه می‌بارد / من ابلهانه گریزم به آبگینه حصار

(۳) صبحگاهی سر خوناب جگر بگشاید / ژاله صبحدم از نرگس تر بگشاید

(۴) بشکن دل بی‌نوا، ما را ای عشق / این ساز شکسته‌اش خوش‌آهنگ‌تر است

۱۶- در کدام بیت، آرایه مجاز دیده نمی‌شود؟

(۱) دیده سیر است مرا جان دلیر است مرا / زهره شیر است مرا زهره تابنده شدم

(۲) گفت که شیخی و سری پیشرو و راهبری / شیخ نیام پیش نیام، امر تو را بنده شدم

(۳) خانه دل ما را از کرم عمارت کن / پیش از آن که این خانه رو نهد به ویرانی

(۴) اگر ای عشق پایان تو دور است / دلم غرق تمنای عبور است

۱۷- در بیت زیر، کدام آرایه‌های ادبی دیده می‌شود؟

«گاهی که سنگ حادثه از آسمان رسد / اوّل بلا به مرغ بلند آشیان رسد»

(۱) اسلوب معادله - استعاره - تشبیه - تلمیح

(۲) تشبیه - حسن تعلیل - تضمین - کنایه

(۳) تشبیه - مجاز - استعاره - مراعات نظیر

(۴) تلمیح - مجاز - تشبیه - کنایه

۱۸- آرایه مقابل کدام بیت نادرست است؟

(۱) چشمه خورشید تویی، سایه گه بید منم / چون که زدی بر سر من پست و گدازنده شدم (تشبیه)

(۲) از لعل تو گر یابم انگشتری زنهار / صد ملک سلیمانم در زیر نگین باشد (استعاره)

(۳) آتش است آب دیده مظلوم / چون روان گشت خشک و تر سوزد (استعاره)

(۴) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشیمان / چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیمان (تشبیه)

۱۹- مفهوم کدام بیت نادرست است؟

- ۱) سعدی آن نیست که هرگز ز کمندت بگریزد / که بدانست که در بند تو خوش تر ز رهایی (گریزناپذیری از معشوق)
- ۲) سپید شد چو درخت شکوفه‌دار سرم / وز این درخت همین میوه غم است برم (در وصف پیری)
- ۳) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق (طلب هم‌درد کردن برای افشای درد عشق)
- ۴) هر آن دل را که سوزی نیست دل نیست / دل افسرده غیر از آب و گل نیست (حیات حقیقی به عشق است)

۲۰- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) مرا تو غایت مقصودی از جهان ای دوست / هزار جان عزیزت فدای جان ای دوست
- ۲) چنان به دام تو الفت گرفت مرغ دلم / که یاد می نکند عهد آشیان ای دوست
- ۳) مرا رضای تو باید، نه زندگانی خویش / اگر مراد تو قتل است، وارهان ای دوست
- ۴) گرم تو در نگشایی کجا توانم رفت / به راستان که بمیرم بر آستان ای دوست